

[Albertsen.]

gerne for beværterstanden kan blive ganske afgørende og i givet fald eventuelt skadelige, såfremt man uden videre ville sige ja. Virkningerne af ændringerne i beværterloven vil berøre alle led inden for erhvervet.

Hvordan har forholdene på dette område nu været inden for hotel- og restaurationserhvervet? Ja, i de sidste 25 år er finansieringen ved køb eller etablering her i landet for langt de fleste beværteres vedkommende foregået på den måde, at den eventuelle køber dels selv havde opsparret et beløb, større eller mindre, alt påvirket af den pågældendes muligheder og den opgave, der var tale om. Derudover gik den eventuelle køber rundt til den hidtidige eller påtænkte leverandørkreds for hos dem at rejse yderligere kapital enten i form af garantier, lån eller langvarige kreditter ved vareleverancer. Denne leverandørkreds har i overvejende grad været vinleverandører, i mindre grad andre leverandører, kaffehandlere, slagtere o. s. v., hvorimod bryggerierne i de sidste 25 år ikke eller næsten ikke har været inde i billedet som følge af en aftale herom. Når denne fremgangsmåde med leverandørkredsen som næsten fast financier af de fleste restaurationsetableringer har været anvendt i denne branche, skyldes det, at man ikke til restaurations- eller hotelkøb eller investeringer deri kan få andenprioritetslån. Der er ofte forbundet et betydeligt kapitalbehov med disse overdragelser eller investeringer, og så har der for branchens unge folk kun været ét at gøre: at gå til leverandørerne, når man ville begynde med sin egen restauration.

I mange andre europæiske lande er restaurationserhvervet i overvejende grad præget af storkoncerner, og i nogle lande er det i særlig grad bryggerierne, der mange steder samtidig også er vinleverandører, der ejer restauranterne og hotellerne. I England ejer et lille fåtal af bryggerier og vinfirmaer 85 pct. af samtlige restauranter og hoteller, i Holland er det 80 pct., i Belgien 70 pct. og i Tyskland 80 pct., for blot at nævne

nogle enkelte lande. Sådanne ejerforhold kendes næsten ikke her i Danmark, hvor bevillingssystemet har skabt en placering af det personlige ansvar i forbindelse med udsækning af stærke drikke, som, tror jeg, har haft en gunstig indflydelse på restaurationserhvervets høje stadi og en god indflydelse på ædrueligheden her i landet. Ejerforholdene i de før nævnte lande bevirker, at konkurrence ikke føres i form af betjening, priser eller vareudvalg, som den danske forbruger principielt er tilhænger af, og restauranterne bliver udelukkende de respektive bryggeriers monopoludsalg. Selv om vi hos os kender leverandørens økonomiske interesser i de enkelte restauranter og hoteller, mærkes det ikke af kunden eller gæsten, idet det vel kun får indflydelse på mærkerne af bordvin og kaffe og måske mineralvand, og enhver kunde kan faktisk få det originalmærke, vedkommende ønsker af stærke drikke og af øl. Dette frie forbrugsvalg sikres ved lovforslaget.

For bryggeriernes vedkommende har den indbyrdes aftale om ikke at gå ind i disse kapitalinvesteringer i restaurationsbranchen her i landet betydet, at man har kunnet anvende eventuelt overskud eller dele deraf til nyttig rationalisering eller til et effektivt og resultatrigt eksportfremstød, der må afvinge stor respekt og beundring. Det er en indsats, som også med hensyn til beskæftigelse og valutarisk har været af stor betydning for vort land. Denne indsats og disse muligheder udsættes nu i mange lande for en konkurrence, hvor kapitalstærke koncerner sætter stop for konkurrencen på det kvalitets- og prismæssige område.

Der melder sig nu spørgsmålet om at foretage en kontrol med denne leverandørkapital, spørgsmålet om gratis inventar og mange andre ting. I denne forbindelse har det været nævnt fra bryggeriside, at man i høj grad over for et eventuelt nedsat udvalg vil gøre forestillinger i så henseende; spørgsmålet må så diskuteres med repræsentanterne, når de møder op over for det